

Lâm Đồng: Hành trình “hồi sinh” phế phẩm nông nghiệp thành giá trị xanh

14:39 02/01/2026

Câu chuyện một cô gái trẻ ở Lâm Đồng biến phụ phẩm nông nghiệp thành mỹ phẩm thuần chay đang thu hút sự quan tâm của cộng đồng khởi nghiệp.

Chị Đoàn Thị Kiều Vân (ngoài cùng bên trái) giới thiệu sản phẩm thuần chay từ vỏ thanh long

Phép thử bản lĩnh của cô gái 9X

Trong nhiều năm qua, thanh long là một trong những loại trái cây xuất khẩu chủ lực của Việt Nam. Tuy nhiên, đi kèm với sản lượng lớn là lượng vỏ thanh long bị thải bỏ khổng lồ, chiếm khoảng 30-35% trọng lượng quả, chủ yếu bị xem là rác thải nông nghiệp. Ít ai ngờ rằng, chính phần vỏ tưởng chừng vô giá trị này lại đang mở ra một hướng đi mới đầy tiềm năng cho ngành mỹ phẩm xanh và kinh tế tuần hoàn.

Nhân vật trong câu chuyện là Đoàn Thị Kiều Vân (SN 1990) - chủ công ty mỹ phẩm đặt tại phường Bình Thuận. Một kỹ sư công nghệ hóa học đã từ bỏ mức lương hấp dẫn từ một công ty dược phẩm nước ngoài để quay trở về “giải cứu” các phụ phẩm thanh long và đang xây dựng thương hiệu mỹ phẩm thuần chay BIO-Q phù hợp với làn da phụ nữ Á Đông.

Kể về hành trình xây dựng sản phẩm, cô gái 9X chia sẻ: “Nhờ làm việc với đối tác Nhật Bản nhiều năm, tôi thấy được khả năng tận dụng phế phẩm nông nghiệp. Nhiều sản phẩm được chiết xuất từ hạt cam, vỏ dưa hấu, hạt vải... mang lại giá trị lớn, được người tiêu dùng đón nhận. Từ đây, tôi hình thành ý tưởng làm mỹ phẩm từ thanh long. Ban đầu, tôi thử nghiệm chế biến từ ruột thanh long nhưng do hàm lượng đường cao, sản phẩm dễ lên men, không đạt yêu cầu. Sau nhiều thời gian nghiên cứu, tôi nhận ra vỏ thanh long chiếm 30-35% trọng lượng quả, nhưng thường bị bỏ đi, trong khi đây lại là “kho báu” dưỡng chất có thể ứng dụng trong sản phẩm chăm sóc da”.

Vỏ thanh long chứa hàm lượng cao các hợp chất có hoạt tính sinh học, đặc biệt là: Betacyanin: sắc tố tự nhiên có khả năng chống oxy hóa mạnh, làm chậm quá trình lão hóa da; Polyphenol và flavonoid: giúp kháng viêm, bảo vệ tế bào da; Vitamin C và chất xơ hòa tan: hỗ trợ làm sáng da, tăng độ đàn hồi.

Từ căn phòng thí nghiệm được các đối tác cho mượn tạm, năm 2021 chị Kiều Vân thu gom vỏ từ các cơ sở sản xuất thanh long, phân tách chiết xuất các hoạt chất. Sau rất nhiều mẻ thử nghiệm, điều chỉnh nhiệt độ, phương pháp nghiền, tỷ lệ dung môi chiết xuất..., cuối cùng, cô đã thành công với sản phẩm đầu tiên là những chiếc mặt nạ giàu dưỡng chất chăm sóc da mặt.

Khẳng định giá trị thanh long

Hướng tới mục tiêu vừa giúp phụ nữ đẹp hơn, vừa giúp nông dân sản xuất thanh long tăng giá trị nông sản, sản phẩm thuần chay BIO-Q từ vỏ thanh long có mức giá ổn định, trung bình. Bên cạnh đó, danh mục sản phẩm ngày càng mở rộng.

Theo chị Phạm Thị Ngọc Yến (phường Hàm Thắng), qua thời gian sử dụng các sản phẩm chăm sóc da mặt, dưỡng ẩm, kem chống nắng đều có tác dụng rõ rệt khi làm sáng da, giảm nếp nhăn quanh vùng mắt, phục hồi làn da bị tổn thương và giảm mụn đỏ da.

Từ dấu ấn tại cuộc thi Ươm mầm Đàn Sếu Đất Sen Hồng năm 2023, sản phẩm thuần chay mang thương hiệu BIO-Q của cô gái 9X đã liên tiếp gặt hái thành công trong những năm sau đó. Nổi bật là giải Nhất hội thi Phụ nữ khởi nghiệp sáng tạo và Chuyển đổi xanh 2024 do Hội Liên hiệp Phụ nữ tỉnh Bình Thuận tổ

chức; giải Nhất cuộc thi Khởi nghiệp đổi mới sáng tạo Bình Thuận lần II năm 2024 và mới đây là giải Nhì chương trình Phát triển dự án khởi nghiệp quốc gia 2025. Những kết quả này khẳng định tính khả thi và chất lượng của sản phẩm được phát triển từ nguyên liệu thanh long vùng Lâm Đồng.

Không chỉ tạo ra sản phẩm mới, mô hình khởi nghiệp của chị Đoàn Thị Kiều Vân còn mang lại giá trị xã hội rõ rệt. Công ty mỗi tháng thu mua khoảng 2 tấn vỏ thanh long, tạo việc làm thường xuyên cho 6 lao động địa phương, phần lớn là phụ nữ.

Trên các diễn đàn khởi nghiệp, cô gái 9X chia sẻ với niềm tự hào: “Thanh long là trái cây đặc sản của khu vực Lâm Đồng biển xanh. Tôi muốn chứng minh rằng, các phụ phẩm từ loại quả ấy hoàn toàn có thể trở thành sản phẩm làm đẹp chất lượng cao, thân thiện với môi trường và phù hợp làn da phụ nữ châu Á”.

Về định hướng phát triển, chị Kiều Vân bật mí sẽ nghiên cứu thêm những sản phẩm mới với các nguyên liệu thiên nhiên khác. Qua đó không chỉ đáp ứng nhu cầu chăm sóc sắc đẹp của người tiêu dùng trong nước mà còn vươn ra thị trường quốc tế.

Việc tận dụng vỏ thanh long để sản xuất mỹ phẩm mang lại lợi ích đa chiều: Giảm thiểu rác thải nông nghiệp, hạn chế ô nhiễm môi trường. Gia tăng giá trị chuỗi sản xuất thanh long, nâng cao thu nhập cho nông dân. Thúc đẩy ngành mỹ phẩm thiên nhiên nội địa, giảm phụ thuộc nguyên liệu nhập khẩu. Góp phần thực hiện mô hình kinh tế tuần hoàn và phát triển bền vững (ESG) Theo ước tính, nếu chỉ 20% lượng vỏ thanh long bị bỏ đi được tái chế, ngành mỹ phẩm Việt Nam có thể tiết kiệm hàng chục tỷ đồng chi phí nguyên liệu mỗi năm.

Bà Phan Thị Vi Vân, Phó Chủ tịch Hội LHPN tỉnh Lâm Đồng: “Ở chị Kiều Vân hiện lên hình ảnh người phụ nữ trẻ thời đại mới: năng động, bản lĩnh, dám mơ ước và dám hành động. Khởi nghiệp từ nông sản địa phương không chỉ mang lại giá trị kinh tế, mà còn góp phần nâng tầm quê hương và lan tỏa tinh thần đổi mới sáng tạo trong cộng đồng.”

Biến vỏ thanh long thành mỹ phẩm không chỉ là một sáng kiến khoa học, mà còn là giải pháp chiến lược cho nông nghiệp Việt Nam trong thời kỳ chuyển đổi xanh. Khi phế phẩm được nhìn nhận đúng giá trị, rác thải có thể trở thành tài nguyên, và nông sản Việt có thể bước lên nấc thang mới trong chuỗi giá trị toàn cầu. Từ vỏ quả bị bỏ đi đến sản phẩm làm đẹp cho con người – đó chính là minh chứng sống động cho tư duy đổi mới, bền vững và sáng tạo của khoa học Việt Nam.

